L'aplec dels llenguts (i II)

Per Albert Jané
Institut d'Estudis Catalans

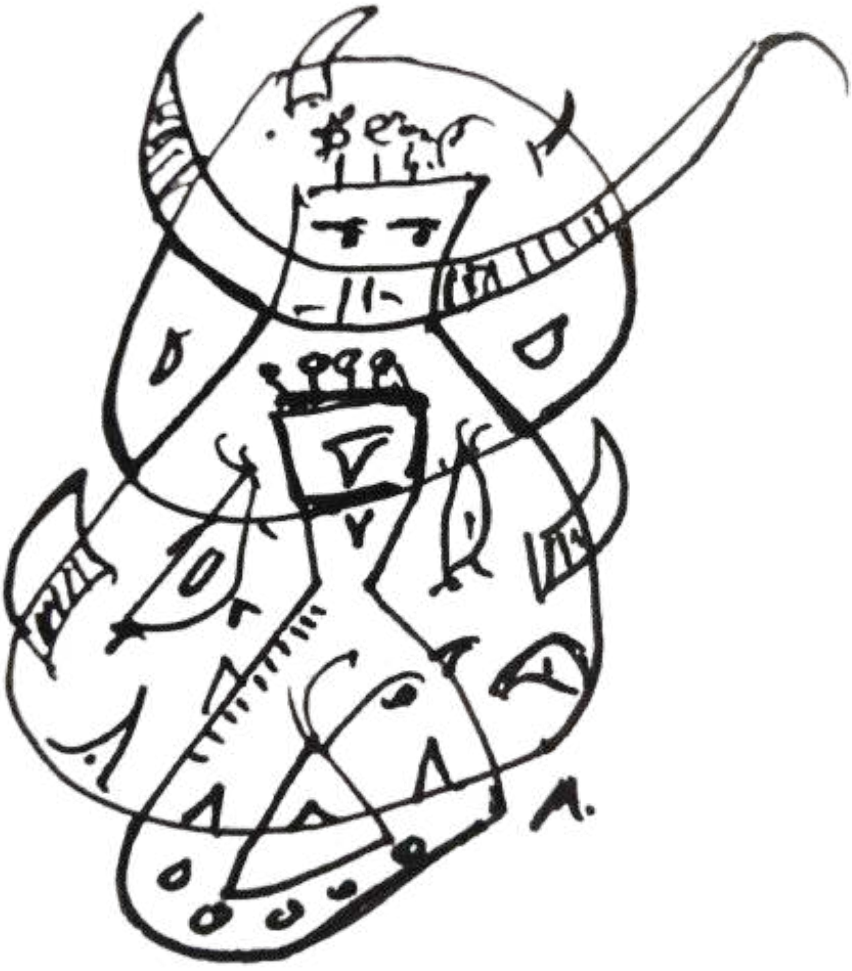

«Saps què passa?» és la frase que, actualment, sol precedir les excuses de mal pagador.

Els pentavocàlics no són pentavocàlics, ni tan sols, mètricament parlant, pentasil·làbics. Els pentabucòlics —els qui són cinc vegades bucòlics—, aquests sí que són pentavocàlics.

Si del patrimoni en diguéssim el matrimoni i del matrimoni en diguéssim el patrimoni, ens entendríem igualment i no passaria res.

La teosofia a vegades vol anar de tronc amb la teologia i a vegades, en canvi, voldria anar de bracet amb la filosofia. Vol i dol. Per la seva

banda, tant la teologia com la filosofia mig la toleren, mig se la miren amb un cert desdeny. Però, pel que fa a la filologia, aquesta sí que no hi vol saber res de res.

L'homonímia entre el fato i el fatu deu haver originat algun aforisme, potser algun apòleg i tot. Si més no, algun acudit —potser una mica poca-solta.

Convidar a prendre cafè vol dir a casa d'un mateix, i convidar a prendre un cafè vol dir en un bar o establiment públic. Generalment parlant, és clar.

L'expressió oral de l'aforisme emmena inevitablement, o gairebé inevitablement, la contradicció, l'atenuació, la matisació, la improcedència i, sobretot, el contraaforisme.

Alguns mots, especialment amb l'ús reiterat, arriba un moment que es troben en contextos sorprenents:

- ✓ Normalment fan moltes faltes d'ortografia.
- ✓ Una part molt important no serveix de res.
- ✓ Generalment actuen d'una manera molt particular.
- ✓ Segurament se sentien insegurs.
- ✓ Teòricament es guien per la pràctica.
- ✓ Per sort va resultar negatiu.
- ✓ —És veritat que el va insultar grollerament? —Correcte.

El meu pare feia servir habitualment les paraules *subjecte* i *individu* per a designar algú, un home, és clar, que no sabia qui era. No hi donava el més mínim valor pejoratiu.

La paraula *realitat* és una paraula molt poc o no gens popular. En canvi, *veritat* sí. En lloc de «En realitat no hi vaig intervenir», popularment es diu més aviat «La veritat és que no hi vaig intervenir».

La dèria mimètica de recórrer a *comptar amb* en lloc de *tenir*, per exemple, *comptava amb vint anys*, arriba a fer dir coses com *Compta amb un tumor al cervell* o *Comptava amb un càncer de pròstata*.

Em diuen que els qui ara afirmen que el caganer és la figura més entranyable del nostre pessebre són una colla de sifilítics espirituals. Molt ben dit, sí senyor: **sifilítics espirituals**. Però no cal que correm a introduir aquest sintagma al diccionari.

—*Cogito ergo sum* —va dir el cèlebre filòsof.
—Em fan la gara-gara, ergo no soc un qualsevol —ens etziba ara un presumit.
Aquest alter ergo em sembla més aviat vulgar.

—Que està, en Josep?
—Si ja ha acabat, vols dir?
—(*amb un pèl d'impaciència*) Si hi és, home! (No entén mai res, aquest noi.)

Pregunto, a algú que sap anglès, és clar, com traduiria al català la paraula *afternoon*. I em

contesta no dient-me com la traduiria sinó explicant-me el seu significat precís. El significat ja el sé molt bé, jo demano com la traduiria exactament al català. No hi ha res a fer: insisteix en la seva explicació, fins i tot no sabent-se avenir que no sigui prou satisfactòria. Aleshores jo suggereixo que es pot traduir per *a primera hora de la tarda*. O, encara millor, per *havent dinat*.

—I si no hem dinat?

—Per un dia no passarà res.

El bondadós sant Pere, el digne porter del Cel, va llegir aquell cèlebre conte del sentinella de Kafka i no es va saber estar de confessar que li havia fet sentir enveja.

Foix de Sarrià
1886

PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA

Foix de Sarrià

Major de Sarrià, 57
08017 Barcelona
Tel. 93 203 07 14 - 93 203 00 04

Pl. de Sarrià, 12-13
08017 Barcelona
Tel. 93 203 04 73 - Fax 93 280 65 56

www.foixdesarria.com